

GONDOLATOK A LÁNGBA BORULT KÖZEL-KELETRŐL

V E S Z P R É M Y L Á S Z L Ó B E R N Á T

A Szimchát Tóra (örvendezés a Tórával/Tóráért) zsidó ünnep, amely az éves ciklus lezárását, a nyilvános Tóraolvasás kezdetét jelzi. 1973-ban a Jom Kippurt, az engesztelő (böjt)napot választották az arab államok, hogy meglepetésszerű támadást intézzenek Izrael ellen. Legutóbb pedig erre az ünnepre esett a választása a Gázai övezet 2007 óta uraló Hamász iszlamista terrorszervezetnek, hogy korábban soha nem látott méretű támadást intézzen Izrael néhány déli települése ellen, illetve rakéták ezreit lője ki Közép- és Dél-Izraelre. A támadás a Gergely-naptár szerint szinte egybeesett a jom kippuri háború ötvenedik évfordulójával.

OKTÓBER 7.

Ma már tudjuk, hogy a támadást évek óta tervezték, arról csupán a gázai katonai vezetés legfelső rétege – sokáig voltaképpen csak öt fő – tudott. Nem mintha Izrael ne vette volna észre a készülődést, a gyakorlatozást. Az izraeli sajtóban a megfigyelő katonák már többször elmondták, hogy folyamatosan adták le jelentéseiket a készülődő, gyakorlatozó terroristákról. Ezeket Izrael láthatóan nem vette komolyan. Avi Issacharoff Közel-Kelet-szakértő okkal fejtette ki egy helyütt, hogy a Hamász bizonyos értelemben túlnyerte magát. Valószínűleg csak be akartak törni, el akartak rabolni pár embert, megölni másokat, de nem terveztek ekkora sikert aratni. A felvételeken, melyek néhány elfoglalt izraeli helyszínről keringenek, ez világosan látszik: a terroristák tétlenül lófrálnak fel-alá, azt sem tudják, mit kezdjenek az ellenállás hiányával. A tettesek komótosak, láthatóan nem siettek sehová.

Még az izraeli sajtóban is terjed a feltételezés: az izraeli kormány tudott róla, hogy mi készül, és hagyták megtörténni az eseményeket, hogy ürügyük legyen Gáza elfoglalására. Ez politikai öngyilkosság lett volna Benjamín Netanjáhu részéről. A valaha volt leghosszabb ideig hivatalban lévő izraeli miniszterelnök történelmi megítélésén örök, sötét foltot ejtett október 7. A cionizmus az üldöztetés végét, a békét, a nyugodt életet ígerte a pogromok és a holokauszt elől menekülő zsidóságnak. 2023. október 7-én pedig a pogromok réme elevenedett meg a Szentföldön: a Hamász terroristái házról házra járva mészárolták a zsidókat, gyerekeket öltek meg kiságyaikban, nőket erőszakoltak meg, házakat gyújtottak fel. Az izraeli hatóságok bizonyos helyeken 24–48 óra alatt sem tudtak úrrá lenni a helyzeten. A szderoti rendőrséget elfoglalták, a védelemért oda igyekvő családokat kivégezték. Mi ez, ha nem egy hatalmas bukás Mr. Biztonságnak, ahogyan Netanjáhu szeretni neveztetni magát a sajtóban? Még akkor is, ha Netanjáhu eléri kitűzött célját, a Hamász megsemmisítését – ami nehéz feladat lesz, hiszen az erőszakos Izrael-ellenesség eszméjére van és lesz igény –, a politikai bukásból kimászni így is nagy bravúr lenne.

Hamis zászlók alatt –
 Izrael-ellenes antiszemita
 tüntetés Kanadában
 és Nagy-Britanniában
 (Twitter/X)

Kétségtelenül kijelenthető, hogy a nyugati világot a támadás sokkolta. Az interneten számos hamisított felvétel keringett, amik származhatnak izraeli influenszerektől vagy az izraeli oldalt diszkreditálni akaró arab aktivistáktól is. Más felvételek viszont bizonyosan hitelesek. Izrael összeállított egy 43 perces filmet a hamászosok testkamerái, térfigyelő kamerák, továbbá áldozatok, katonák és mentők felvételei alapján (a videót zártkörű vetítéseken lehetett megtekinteni, jelen sorok szerzője más újságírók mellett megtekinthette azt). A videó felkavaró jeleneteket tartalmaz: a dzsihadisták válogatás nélkül lőnek le civileket, miközben azok az autópályán haladnak, az otthonaikban rejtőzködnek, vagy éppen a nyílt mezőn próbálnak menekülni. Láttunk felvételeket megégett holttestekről, teherautók hátán halomba pakolt, vérző tinédzserekről, életelen, pizsamás kisgyerekekről (akiknek az arcát kitalarták). Láthattuk, ahogy a terroristák gránátot dobtak egy izraeli család óvóhelyébe, mielőtt az apuka becsukhatta volna az ajtót. Az édesapa szemmel láthatóan meghalt. A következő felvételen a fiúk már a konyhában vannak, és az anyukájukért kiabálnak. A kisebbik testvér azt mondja, nem lát a fél szemével. Felteszi a kérdést: „Miért vagyok életben?” Közben a támadók kifosztják a család hűtőszekrényét. De láttunk felvételeket, ahol terroristák közelről tüzet nyitnak két nőre, akik egy asztal alatt rejtőzködnek, vagy azt, ahogyan addig tüzelnek autókra, amíg azok meg nem állnak, s ahogyan hullákat rángatnak ki autókból, majd elhajtanak azokkal.

A videóban nemcsak a kegyetlenség volt megdöbbentő (hiszen eddig is tudtuk, hogy a palesztin terroristák kegyetlenek, s nem kímélik a gyerekeket sem), és nem is feltétlenül a támadás mérete (hiszen a videó alig az áldozatok tizedét mutatja), hanem az arcátlanság és büszkeség, amellyel rémtetteiket felvették és közvetítették. A terrorista szervezetek között folyamatos versengés megy, igyekeznek egymásra licitálni, hogy megszerezzék a sajnos létező szponzorok támogatását. A Hamásznak ilyen értelemben nem maradt más, mint az Iszlám Állam módszereinek átvétele. Itt futólag lehet utalni arra az elemre, miszerint az izraeli helyszínelők Iszlám Állam-zászlókat találtak a hamászos terroristáknál. A Hamász egy szunnita, a Muszlim Testvériséghez köthető szervezet, melyet most éppen a síita Irán pénzeli, míg az Iszlám Állam egy szintúgy szunnita, de szalafita terrorcsoport; a két csoport egyébként rivalizál. A zászlón egyszerűen a *sahada*, vagyis muszlim hitvallás látható, amit rengeteg csoport használ a Boko Haramon át az Iszlám Államon keresztül az al-Kaidáig (vagy éppen a szaúdi zászlóig, noha ott zöld alapon). Annyi azonban valóban bizonyos, hogy a módszerek immár megkülönböztethetetlenek, a nyugati világ pedig világosan láthatja, mivel áll szemben, és milyen emberek (is) rejtőzködhetnek az Európa felé folyamatos érkező migrációs hullámok soraiban.

Az más kérdés, hogy Izrael eléri-e – igazolt és érthető – célját a fenti videó újságírók előtt való vetítésével. Október 7. után pár napig Izraelnek volt komoly előnye a nyugati közvélemény egy része (!) előtt. Azonban a nemzetközi sajtó progresszív elfogultsága miatt annak ellenére is közvetíti a Hamász narratíváját,

hogyan Izrael Amerika szövetsége. (Futó megjegyzés: hasonlítsuk ezt össze azzal, ahogyan Ukrajnát kezeli ugyanez a nyugati progresszív média.) Gondoljunk csak arra, hogyan vette át gondolkodás nélkül a Hamász narratíváját egy sor megbízható angolszász lap az Al-Ahli kórháznál történt robbanás kapcsán! Az ENSZ-en úgy mennek át az Izraelt egyoldalúan elítélő határozatok, mint kés a vajon (tegyük hozzá: az Ábrahám Egyezményeket egyébként aláíró arab-muszlim országok támogatásával). Nyugaton a világ lakosságának kb. egynegyede él. Még Nyugaton is megosztott a közvélemény Izrael és a palesztinok ügyében, ám a „harmadik világ” igen jelentős részében tömegek tüntetnek a Hamász oldalán, Izrael ellen. Súlyos probléma, ha „a világ közvéleményét” a *New York Times* és a BBC álláspontjával azonosítjuk (de még egyszer mondom: még ezek az orgánusok is meglepően elfogultak tudnak lenni a Hamász mellett). A valós helyzet ennél sokkal rosszabb! Izrael a gázai harcok mellett egy vesztesre álló propagandaháborút is vív. Ha nem talál hamar és jó megoldást érveinek átadására, nemcsak a „harmadik világ” támogatását veszíti el, de végleg búcsút inthet az amerikai demokratáknak és a nyugati baloldalnak is. Kérdés, hogy érdeke-e Izraelnek, hogy támogatása egy bizonyos oldal – a jobboldal – speciális ügye legyen.

HÁBORÚ GÁZÁBAN – ÉS KÖVETKEZMÉNYEI

De mennyire is véres a gázai ostrom? Bagdad 2003-as elestekor kb. kétezer fő halt meg az iraki oldalon (harcosok és civilek együtt), míg az első faludzsai csatában (2004) nagyjából 600 civil, a másodikban (ugyanazon év során) 600-800 hunyt el. Aleppó ostromakor (2012–16) 31 ezer fő hunyt el (civilek és harcosok együtt), a moszuli csatában (2016–17) 6300 civil. Faludzsa lakossága 250 ezer fő, Aleppóé kétmillió, Moszulé egymillió 700 ezer fő, Bagdadé pedig 8 millió fő volt. Mariupol ostromában (2022) az ENSZ szerint bizonyítottan 1348 civil esett el, az oroszok szerint háromezer, az ukránok szerint 25 ezer. A város korábbi lakossága 400 ezer fő volt. Ha utóbbira 2 hónap és 3 hét ostrom után 14 ezer fő veszteséget kalkulálunk, és ha Gáza ostromát november másodikától számoljuk, és tudjuk, hogy egy hónap alatt (december harmadikáig) az izraeli oldal is 10 ezer fős veszteséget ismert el az övezetben, nos, akkor beláthatjuk, hogy a kétmillió Gáza ostroma a 21. század (egyik) legvéresebb ostroma, a régióban mindenesetre biztosan.

Izrael olyan csapdába került, ahonnan nem lehet ép bőrrel kijutni. A Közel-Kelet törvényei szerint erőt kell mutatnia, különben még több támadás fogja érni. A Hamász így viszont eléri célját, és Izrael nemzetközi megítélését súlyosan megtépázza. A megoldás nyilván az lehetett volna, hogy nem kellett volna 2005-ben kivonulnia Gázából – de most már hiába gondolnak vissza erre a lépésre súlyos hibaként. A zsidó állam csak könyékig véresen fejezheti be ezt a konfliktust, még jobban elszigetelődve korábbi szövetségeseitől, és egyre közelebb sodródva az egykori dél-afrikai apartheid rezsim sorsához. Itt nem az apartheid rendszert és a cionizmust akarjuk összehasonlítani – mely egy felettébb pontatlan és igaztalan hasonlat lenne –, hanem arra utalunk, hogy végső soron Dél-Afrikát sem verték meg katonailag, hanem elvesztette a nemzetközi támogatást és legfőképp hitét önmagában.

Folytassuk is innét! Izrael egyetlen stabil támasza a nagyhatalmak között az Egyesült Államok. Eközben az amerikai jobboldal egyre inkább izolacionista, vagyis a be nem avatkozást pártoló álláspontra kerül. A demokraták között pedig a progresszív *woke*-izmus erősödésével megnőtt a palesztinokat áldozatnak, az izraelieket pedig elnyomónak látók aránya. Valami hasonlót mutatnak a felmérések is: a Marist College szerint az amerikaiak 35 százaléka támogatna további segílyt mindkét ország számára, 12 százalék szerint csak Ukrajnának és 14 százalék szerint csak Izraelnek kellene pénzt adni. Tehát pusztán a válaszadók fele adna további támogatást valamelyik félnek, és ezen belül is erősen megosztottak. A YouGov is kb. 50 százalékra hozta ki azoknak az arányát, akik szerint növelni vagy legalább szinten tartani (!) kellene a két ország támogatását. A Quinipiac

**a gázai a 21. század
(egyik) legvéresebb
ostroma**

Egyetem felmérése szerint a válaszadók 53 százaléka adna még több segílyt Ukrajnának és 51 százalék Izraelnek. Mind a három kutatás arra jutott tehát, hogy a megtámadott amerikai szövetségeseknek való további pénzbeli támogatás a *par excellence* megosztó téma. Donald Trump – aki, bármit is gondolunk róla, erősen rajta tartja az ujját az amerikai nép pulzusán – talán maga is hallja ezeket a hangokat, s ezért beszélhetett így novemberi interjújában: „Senki sem utálja úgy a zsidókat, mint a palesztinok, és ez valószínűleg fordítva is így van, nem tudom. Néha hagyni kell, hogy a dolgok maguktól kifussanak, és meg kell nézni, hogyan ér véget.” Meglepő nyilatkozat ez a valaha volt leginkább Izrael-barát amerikai elnöktől, akinek zsidó lánya és unokái vannak. Vajon mi más készíthette Trumpot arra, hogy így beszéljen a választások előtt, mint az amerikai nép fásultsága egy újabb lyukas fenekű, „háború” feliratú hordóba történő dollárömlésztés láttán?

A magyar jobboldal szemszögéből nem feltétlenül lényegtelen kérdés, hogy a hazánkkal kiváló kapcsolatokat ápoló Netanjáhu politikailag kikerülhet-e még „sértetlenül” a háborúból. A történeti példa adott. Az 1973-as jom kippuri háborút Izrael súlyos veszteségekkel nyerte csak meg. Mint emlékezhetünk: Izraelt ekkor meglepetésszerűen támadták meg arab szomszédjai, 2812 izraeli katona esett el. A háború után nemzeti vizsgálóbizottságot állítottak fel, hogy kivizsgálja az Izraeli Védelmi Erők (IDF) hibáit a háború előestéjén. A bizottság elsősorban két dolgot vizsgált: a háborút megelőző napokra vonatkozó hírszerzési információkat, továbbá az IDF műveleteit az ellenség megfékezésére. A bizottság nem vizsgálta a háború későbbi szakaszait. A jelentés 1974 tavaszán az IDF számos magas rangú tisztjének elbocsátására szólított fel, a regnáló

miniszterelnök Golda Meirről pedig ezt állapította meg: „Bölcsen, józan ésszel és gyorsan döntött a tartalékosok teljes mozgósítása mellett, ahogyan azt a vezérkari főnök javasolta a súlyos politikai megfontolások ellenére. Ezzel az állam védelmének igen fontos szolgálatot tett.” Dacára a végső soron pozitív vizsgálati eredménynek s a ténynek, hogy pártja (a Mapaj utódja, a szintúgy baloldali Avoda) megnyerte az 1973. decemberi választásokat, a koalíció mégis mandátumokat veszített, és nem

tudott többséget szerezni. Meir 1974. április 11-én lemondott miniszterelnöki tisztségéről, június 7-én a Knesszetben betöltött mandátumáról, és soha többé nem töltött be politikai tisztséget.

Orbán Viktor miniszterelnök már az október 7-i támadás napján szolidaritást vállalt Izraellel a Twitteren, támogatva Izrael jogát az önvédelemhez. Magyarország azóta is konzekvensen támogatja Izraelt a nemzetközi fórumokon, vétözva azokat az EU-s és ENSZ-javaslatokat és határozatokat, melyek egyenlőségelet tennének egy brutális iszlamista terrorszervezet és a Közel-Kelet egyetlen demokráciája közé. Magyarország betiltotta a Hamász-párti tüntetéseket, így a magyar zsidó közösség biztonságban érezheti magát egy olyan időszakban, amikor a nyugat- és észak-európai, illetve az amerikai zsidóság jelentős részében aggodalmat keltettek a Hamászt éltető, antiszemita jelszavakat skandáló tüntetések. Eközben látni kell, hogy Magyarország, mint minden nemzetközi konfliktusban, itt is a stabilitás és a béke álláspontját képviseli. A magyar érdekre hangsúlyosan utalt Szijjártó Péter külgazdasági és külügyminiszter, amikor arról beszélt, hogy a közel-keleti konfliktus eskalálódása igen közel viheti a világot egy harmadik világháborúhoz, melyet feltétlenül el kell kerülnünk. Magyarország szilárdan ellenzi az Izraelt népirtással vádoló progresszív narratívát, melyet jelenleg elsősorban Dél-Afrika erőltet a hágai Nemzetközi Bíróságon. A vád egyébként nyilván nevetséges, hiszen a népirtást, a „bűnök bűnét” nem lehet intenció nélkül elkövetni, Izrael pedig egyébként tesz lépéseket a civil áldozatok számának mérsékléséért („kopogtatás”, vagyis a bombázások előtt figyelmeztető lövések leadása, szórólapozás, figyelmeztető telefonálás a készülő bombázások helyszínén stb.). Szijjártó is világosan beszélt arról, hogy „Magyarország elítéli az Izrael ellen a hágai Nemzetközi Bíróságon indított jogi támadást: egy terrortámadást elszennedő országot vádolni népirtással nyilvánvalóan nonszensz. Magyarország álláspontja változatlan: kiállunk Izrael önvédelemhez fűződő joga mellett. Izraelt egy súlyos terrortámadás érte,

Magyarország konzekvensen támogatja Izraelt

Városi hadviselés –

Az Izraeli Védelmi Erők gyalogoskatonái rohamra indulnak a Gázai övezetben található Hán Júniszban (Twitter/X)

rengeteg ártatlan ember halt meg a Hamász támadása nyomán. Hisszük, hogy az egész világ érdeke, hogy a most folyó terrorellenes akciók sikerrel záruljanak annak érdekében, hogy soha többé, sehol a világon ne fordulhasson elő ilyen brutális terrortámadás.”

MEGOLDHATATLAN KONFLIKTUS

Eközben persze nem Magyarország feladata a konfliktus megoldása, hazánk pusztán egy józan hang lehet a háborús örület kórusában. De mit hozhat a jövő? A prognosztizáláshoz elengedhetetlen a történelmi áttekintés.

A mostani támadás nem pusztán *büszkén vállalt* kegyetlenségében volt minőségbeli ugrás, hiszen a Hamásszal való viszály korábban fokozatosan épült fel. 2008-ban az Öntött Ólom hadművelet előtt megnőtt a rakétázások száma. Sok esetben Izrael diktálta a tempót, mint 2012-ben vagy 2019-ben, a Fellegoszlop és Fekete Öv hadműveletek során. 2014-ben a konfliktus Júda-Somronban (avagy Ciszjordániában) kezdődött, amikor elraboltak és megöltek három izraelit. A 2021-es, tíznapos konfliktus jeruzsálemi zavargásokkal kezdődött. Az október 7-i támadást viszont nem előzte meg effajta „lépcsős” eszkaláció. Az események nyilván arra készítetik az izraelieket, hogy másképp gondoljanak a Hamászra és Gázára, mint egy körbefalazott nyomortelepre, ahonnan néha zavargások vagy rakétázások indulnak ki. A Hamász demonstrálta, hogy olyan támadások kivitelezésére képes Izrael területén belül, melyek megrázzák az országot. Megjegyzendő, hogy a Hamász ezúttal Jeruzsálemet is kiemelt célpontként rakétázta, mert bár ilyen a múltban is volt, most sokkal nagyobb figyelmet fordítottak Izrael (nemzetközileg kevésbé elismert) fővárosára. Bár például 2006-ban is raboltak el egy izraeli katonát, és 2014-ben is történt Kibuc Zikimben tengeri úton érkező támadás, a mostanihoz hasonló jelenetek és tömeges emberrablások nem történtek. Egyes elemzők a támadásokat az állítólag célegyenesben lévő izraeli-szaúdi kibéküléshez kötik – ez egyáltalán nem valószínűtlen forgatókönyv. Az elmúlt hónapokban kibontakozó izraeli válasz a vérfürdőre nyilván jó időre megakasztotta a készülő izraeli-szaúdi közeledést, az ún. palesztin ügy visszakerült a világ – és főleg az arab világ – figyelmének közepébe.

Egyes elemzők szerint a konfliktus végére talán csak a konszenzuális lakosságcsere tehetne pontot. A gondolat nem újkeletű. Arthur Ruppín, a cionista mezőgazdasági telepek német-zsidó atyja 1914 májusában Victor Jacobsonhoz írt levelében, aki 1908-tól az Angol–Palesztin Társaság konstantinápolyi kirendeltségének vezetője és a Cionista Szervezet nem hivatalos diplomáciai képviselője volt Törökországban, ismertette az arabok Palesztinából Szíriába való áthelyezésére vonatkozó tervét: „Párhuzamos arab gyarmatosítást fontolgatunk. Így azt tervezzük, hogy Homsz, Aleppó stb. környékén földeket vásárolunk, amelyeket könnyű feltételekkel fogunk eladni azoknak a palesztin

Gerillaháború –

A Hamász fegyveres szárnya, az Al-Kasszam Brigádok harcosa RPG-vel céloz egy Merkava harckocsira a Gázai övezetben található Hán Júnisz határában (Twitter/X)

*fellahinok*nak, akiket a mi földvásárlásainkkal károsítottunk”. Az államalapító baloldali David Ben-Gurion így írt naplójába 1938 decemberében: „Tízmillió fontot ajánlunk fel Iraknak, hogy százezer arab családot telepítsenek át Palesztinából Irakba. [...] talán lenne esély erre a javaslatra. De akár van esély, akár nincs, meg kell közelítenünk őket ezzel a széles körű tervvel.” Nyilván látni kell, hogy megjegyzése a nagy arab zavargások, pogromok idején született, amikor az együttélésre kevés volt a remény. Az persze, hogy az arabok mit gondolnak a lakosságcsere ötletéről, egészen más kérdés. 2001-ben egy palesztin terrorista lőtte agyon hotelszobájában Rehavam Ze’evi izraeli jobboldali politikust, aki a palesztinok „transzferének” – kitelepítésének – volt híve. Gondolata az volt, hogy létre kell hozni „Ismael” államát Nablusz központtal, és az arab családoknak oda kellene költözniük. Izrael ma nyíltan beszél az *egyoldalú* lakosságcsere gondolatáról, de kétségtelen, hogy ebbe a palesztin oldal éppen annyira nem nyugodna bele, mint az 1948-as Nakbába.

Látni kell, hogy a korábban nagy sikernek tartott Ábrahám-egyezmények, noha nyilván előrelépést jelentenek a háborúhoz képest, végül képtelennek bizonyultak a béke elhozatalára. Az alábbi sorokat 2020-ban írtam az Ábrahám-egyezmények kapcsán: a *Mandineren*: „A béke természetesen fontos dolog, de a Szentföldön nem valamifajta félreértés vagy apró tévedés miatt nincsen béke, hanem mert két nép akarja magának azt a földterületet. [...] Továbbra is lesznek palesztinok és palesztin dzsihadista szervezetek, amelyek zsidók megölésével akarnak majd küzdeni – nem a megvalósítandó béketerv palesztinoknak ítélt területeiért, hanem azokért a területekért, amelyeken jelenleg zsidók élnek, és amelyeket mind a fundamentalista palesztin nacionalizmus, mind az iszlamizmus visszakövetel. Tehát a béke, mint azt New York belvárosában és a Tel Aviv-i kávézóknak elképzelik, miszerint nem kell majd bevonulni a seregbe, nem lesznek támadásokról hírek az izraeli lapok címlapján, és Eszter és Ahmed a szomszédság örömeire házasságot köt, továbbra is az marad, ami – ködös liberális illúzió.” Ma sem látom másképp. Október 7. véres eseményei – és az azok kapcsán ünneplő arab tömegekről készült videók (nem csak Gázában, hanem Európában is!) – tökéletesen mutatják, mit gondol a muszlim arab világ jelentős része a kérdésről. A probléma nem az, hogy Izrael „a világ legnagyobb koncentrációs táborát üzemelteti” Gázában (ami eleve ízléstelen és vitatható állítás, de most ne menjünk bele); ez a konfliktus ugyanis már azelőtt létezett, hogy a ma élő emberek többsége megszületett volna, gondoljunk csak az 1921-es jaffai pogromra, és valószínűleg az unokáink is hasonló híreket fognak olvasni a sajtóban Izraelről, mit mi ma. ■